

# అ దే త ల్లి! ఆ ర వి కే!!

శ్రీ బాలకవి కవితావిలోద పప్పుచిట్టి వేంకటసుబ్బారావుగారు

తలారముట్టా నెరిసిపోయింది. దృష్టి మందగించి పోయింది గాబోలు పాపం తమవుటు దేవులాడు తున్నాడు. నెరిసిపోయింది గడ్డాంకూడా, అచ్చు బంగారు తివ్వలులాగుండి ముదతల మొఖానికి అదో మోస్తరందం చేకూరుస్తున్నాది. మతి వార్తభ్యాన్ని మోయలేనది వాలిపోయింది నడుము. కరూతచేసుకు యేదో కాస్త నడవగలుగుతాడు. మాట అంత పువ్వంగాలేక గొణుక్కుపోతోంది—పాపం! అన్నీ ఊడిగినా ఆవస్థ లుడుగవుకదా!.....అంత దీనా వస్థలో దీనాతిదీనమగు దారిద్ర్యబాధకూడా అనుభ విస్తున్నాడు. ఎండుకని యింకా బ్రతుకాసిస్తాడో హాయిగా యెండులానో దిగబారక—సుఖిస్తున్నా డేమా అంటే కళ్లంటనీళ్లు కారుతూనేవుంటా యెప్పు దూసు. అడుగుతే తప్పెట్టుకుంటాడేమా? అత డేవో కేకవేస్తున్నాడు. అబ్బ! ఎంత క్షీణంగావుంది— గృహాంతరాళంనుండి వెలువడిన యెలుగు లాగుంది.....అదిగో! ఏదో ప్రత్యుత్తరంలా విన బడుతోంది. తియ్యగా హాయిగా, కోకిలస్వం లాగుంది.....అదేకావాలి.....కాకపోతే, అరణ్య కోదన, ఆర్తికేక నాలకించేదెవరు? మారుపలికే పాటియాపు తెవరుంటారు? వట్టి దిక్కుమాలిన పక్షి లాగున్నాడు కదా. పాపం యెంత కనికారం జేసిందో...? మనుష్యులకంటే పక్షులే నయం— అందులో కోకిల. కాదూ మరీ లేమావిచిగుళ్లు తినే తేతహృదయం. ముసలాడి కేకకి “ఓయ్” అన్నట్లు “ఱో” అని కూసింది ముద్దుగా. ఆజ్ఞే యెంత పొర పడ్డాను...కన్న!—ఆమె పలికింది—ఎంతప్రేమ!— ఏమి సృష్టి? గాఢాంధకారంలో కడుకాంతి మెఱపు; కష్టవారాసిలో నానందనావ; అంత వృద్ధాప్యంలో నంత దారిద్ర్యదకలో నాశాలత నల్లుకు మెల్లన కాల

మెల్లపుచ్చే దా పిల్లను చూచుకొనే కాబోలు, ఎంతమాట! కాకిపిల్ల కాకికిముద్దు కాదూ..... తాత కా పిల్లమాతుందో, ఎంత వాత్సల్యంగా మాట్లాడుకుంటున్నార. వల్లోవాలింది విగిలిపెట్టలా. వృద్ధదేహో న్నదుముకున్నాడు. ఎనబది వత్సరాల చేతులు నిమురుతున్నాయా పిల్ల తేతదేహాన్ని. బోక్సి నోరు సవరించుకుంటున్నాడు. బాలిక తన తేత చేతితో దాన్ని తాతమెడకి చుట్టేసింది. రెండూ దానితో పండుగడ్డాం దువ్వూ కిలకిలా నవ్వుతూ.....

“తాతా! ఎందుకూ పిలిచేస్తా!”

“మాల్వం! పిలిచానయ్యా. ఏంచేస్తున్నావో కను క్కుందామని—ఏంచేస్తున్నావురా—చిట్టితల్లి!” అప్ర యత్నంగా వృద్ధునిచేయి ముద్దాడిందా ముదియ చిరు గడ్డాం.

“అబ్బ! యీపాటిమాటకే—పిల్లవు తాతా! నీకు తెలివ—సాయంకాలం నేనేం చేస్తానో అదే యిప్పుడుకూడ చేస్తున్నాను.”

“అవును తల్లి, పొరపడ్డాను. మరీ నువ్వు సాయం కాలం చేయవలసిన దిప్పను చేస్తున్నావు కదా— సాయంకాలం ఏంచేస్తావు?” వణుకుతూన్న చేయి బాలిక చిరుగడ్డంమీద వాలింది. నవ్వుతున్నాది బోసినోరు. “అమ్మదొంగా! సురచిహాయా నను కున్నావా? మరీ సాయంకాలంకోజూ నువ్వు కథలు చెప్తావనలేదు. అప్పుడు మరాడుకోను. కథ వింటాను.....యిప్పుడు మరీవిడిచి సాయంకాలం కావస్తోంది. మరొక్కాట ఆచుకొని పారిపోస్తా. నే వచ్చేసరికి నువ్వు సిద్ధంగా బొబ్బతాగి అదేదో నిన్ను సంగోరుకథ చెప్తూపోయి వాళ్ళేవే కాళ్ళూ

చేతులూ కడుక్కోని—అది వారుకొని కూర్చో వస్తాను. చక్కని పెద్దకథ చెబుదువుగాని—చెబితే తాత! అల్లరిపెట్టకుండా నువ్వెంత బువ్వెడితే అంతే తింటాను. మారడగను. ఏ?.....ఒక్కటట ఆడు కొని వస్తాను.” తాత నోరు సవరించుకొనేలోపుగా మాల్యం పారిపోయింది. తాత పిల్లడు “మాల్యం! మాల్యం!” అని. అసలక్కడుంటేనా పలకడానికి.

౨

పరిశ్రమచేసి తిండికోసం పరుగెట్టిన పక్షికులం, పాటుపడ్డ కర్నూలతోపాటు నిక్షేపాలా యిలుసేరు కుంటున్నాయి. పగటిదేవుండు పశ్చిమపల్లకీ నెక్కగానే నిశాపతి నిర్భయంగా పగటిదేవుని రాజ్యాన్ని మగటి మగచాట్లపాలయేలాగా వరించుకున్నాడు. దడిసిందేమో నిశకీ మాల్యం తాతను చేరింది కాగలించు కుంది. “అబ్బ! నొక్కేకావమ్మా! ఆటలయాయి?”

“నీకటి పడిపోతూంటే అవకేం చేస్తాయి. నీవన్నీ అయాయి? కథ మొదలెట్టు.”

“చిన్నారి! మరచిపోలేదమ్మా?—నిన్న సావిత్రి కథ చెప్పేను భాషకం ఉందా?—”

“ఉన్నాది. గాని నువ్వు చెప్పమంటే. ఊ!.... నే చెప్పను. మరొక కథ చెప్ప—మెల్లగా నేదో కాలక్షేపం—చేసి కథ యెగదామని—నీ ఊహ—నాకు తెలీదనుకున్నావా? చెప్ప. చెప్పకపోతే నేను లావుగా అన్నం పెట్టమని యేడుస్తాను.”

“అయ్యో! వెర్రితల్లి!—లావుగావుంటే నీకు పెట్టక తినేవాడినా—నేను—లేకేకదా యిన్ని అగచాట్లు—”

“మరీ మనకీ బువ్వలేకపోతే యీ సిల్కు రవిక లెక్కడివి దొంగా—అన్నీ అబద్ధారే—”

“అయ్యో! నా తల్లి—అబద్ధాలుగావమ్మా— యీ రవికలు—నా భాగ్యరాసివి,— నా సౌందర్య

శశివి,—పోయింది—నా భాగ్యరాసి నసించిపోయింది—నా సౌందర్యశశి అస్తమించి పోయింది...” అప్రయత్నంగా ముసలాడి లాల్చకన్నులు నీళ్లు చిమ్మాయి.

“తాతా! ఏ! యేడుస్తున్నా?—భాగ్యరాసెవరు? చెప్ప....తాత!!—పోనీ—చెప్పవుకాదా— పోనీ పోనీ—”

“వద్దుతల్లీ! అంతా రేపను—భరింపలేను రేపను” అని వణకూతూన్న చేతితో కడుపు పట్టుకు, కుమిలి పోతున్నాడు—అతి కష్టమీద ఆవుతున్నాడు—పిల్ల బెంగపెట్టు కుంటుందని.....మాల్యం—పట్టు పట్టింది...ముసలాడికి చెప్పక తప్పిందికాదు—తవిక కథ—గుండె పాపాణం చేసుకున్నాడు. నోరు సవరించు కున్నాడు.. వ్యభ కారిపోతున్న పెదవులు మెల్లగా నాలుకతో తడిచేసుకొంటూ మధ్య మధ్య యెగిరే మాల్యం ముంగురులు సవరిస్తూ రవిక కథ యిలా చెప్పేడు.

“మీ అమ్మమ్మ నాకో ఆశాజ్యోతినిచ్చి శేషించిన నా అంధకార జీవితమంతా నీద మంది...అదే నీ తల్లి—నాలుగు రాళ్లార్జించుకొంటూ మీ అమ్మమ్మని మరచి మీ అమ్మను పెంచుకున్నా...తల్లీ!...మీ తల్లినిబోలిన మంద రీ విశాల ప్రపంచంలో మరుండ బోదమ్మా!...”

“తాతా! నా కమ్ముందా?!...అమ్మ దొంగ తాతా...యిన్నాళ్లు చెప్పకుండా—మా పెట్టకుండా—మా అమ్మను దాచేనేవా?....నీపని చెప్తానుండు.”

“లేదుతల్లీ నీవంత నోచుకోలేదు. నేను నిన్ను నీ తల్లి చేతులమీద సుండగా దూచేపాటి అదృష్టము చేసుకోలేదు....అమ్మా మీ తండ్రి...ఒక బారిష్టరు.”

“ఏంటి తాతా—మానాన్నే!”

‘కాని అతడు యిప్పుడు మనలను మరచిపోయేడు.’

## గృహాలక్ష్మి

“ఏమన్నాం—బాగుంది—నిన్ను మరుస్తే మరచేడేమీ నన్నుకూడానా—? బాగుంది—ఇందాక నేను అమ్మ చేతులో ఉండడానికి నోచుకోలేదన్నాం, యిప్పుడిలా అంటున్నా. చెప్ప... చెప్తా” గబగబా పరికిణి కబ్బా సర్దుకొంది.

“అహా! పెరితల్లి—అమ్మ—ఎక్కడై నాఉంటే—మీనాన్న నిన్ను మరుస్తాడా—వాడితలా? నాఖరులా కాచుకోడు నిన్ను—నీతల్లి—నన్నో—అనాధనిగా చేసి నిన్ను దిక్కుమాలిన పక్షిని చేసి—వెల్లిపోయింది—”

“మల్లీ వస్తుందా?”

“మల్లీ వస్తే—మనబ్రతుకీలా ఉండడమే—నీతండ్రి నీతల్లిని—నానా అగచాట్లు పాలుచేసి—అండనులూ—చదివిన మూన్నాళ్ల ముచ్చటికి ఓ ముండతో—గూడా దిగబడి—యిప్పుడు పూర్తిగా మనలను మరచేడు. ఆ ముండతో—వచ్చి నీతల్లిని నీతండ్రి పెట్టిన బాధలు చెప్ప తంకాదు—”

“మా అమ్మ నే—! ఎందుకూ—తాతా”

“అయ్యో పెరితల్లి—బాగులేదని—నాజాకు తెలీ దని—దొరసానిలా ఉండదని—కాల్చుకు తినేవాడు. దానిబాధ చల్లారింది. మన్నో దిక్కుమాలినవారిని చేసి పోయింది—” ఏడుస్తున్నాడు తాత.

“పోనీ! తాతా—ఏడువకు నువ్వుకూడా లేక పోతే నేనే నక్కలవాలో అయిండుకుదా—”

“అంతపని కానీలేదు. లేదూ—భగవంతుడు? అమ్మపోయాక నిన్ను నాదగ్గరకుదిగపెట్టేడు నీతండ్రి. వట్టి నిర్దయుడు—అప్పుడు నీతల్లిని నీ కేమే నాయిమ్మని నే కాల్లా వేల్లా పడ్డాను. ఆప్పుడు ముఖం విసిగ్గొని యీ రవికేవుందని నా మొఖాన్న పారే కాదు.

అజే—రవిక లేకపోతే మనకెక్కడిది తల్లి—’అని రవికచూచు కేడుస్తున్నాడు ముసలివాడు. ఎప్పుడూ యెంతకీ యేడువని మాల్యంగాడా యేడ్చింది తాత కాళ్లమీదపడి....తల్లి—మీద—(వేమ—కాదూ.

## జ్వరం వ్యాపారుల వ్యవహారాన్నే చెడుస్తుంది

బాంబ్రానుండి మిస్టర్ ఎ. వి. రావు అనే వ్యాపారి ఇలావ్రాస్తున్నారు : “కంట్రాక్టు తీసుకోడాని కిక మూడు వారాలేవుంది. అప్పుడు జ్వరం ప్రారంభించింది. క్రమంగా నిమ్మలించినా వ్యాపారంలో దిగడానికి నాకు భయంజేసింది. తిండి దిగదు; డోకులు; బరువు తగ్గి పోయింది. అప్పుడు డాక్టరు హోస్పిటల్ సీఫార్సుచేశాడు. కలిగిన మార్పుమాత్రం ఆదుర్భతం. నాకు తిరిగి బలంవచ్చింది. జ్వరం చేత కలిగిన బలహీనత మాయమైంది. గడువు ముగించడానికి రెండు దినాలు ముందుగానే కంట్రాక్టు తీసుకున్నాను. నా వ్యాపారం నాకు దక్కంది; హోస్పిటల్ కృతజ్ఞుణ్ణి.”

మిస్టర్ ఎం. వి. రావు, బాంబ్రా.

నేడే హోస్పిటల్ కౌనుండి—అంతటా దొరుకుతుంది.